

УДК 616: 614.2.07(477)

В.П. Пішак¹
О.І. Грушко²
І.Ф. Баранецький²
І.Й. Сидорчук¹

ЛІКУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ БУКОВИНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ У 2002 РОЦІ

1 – Буковинська державна медична академія

2 – Управління охорони здоров'я Чернівецької обласної державної адміністрації, м.Чернівці

Ключові слова: Буковинська державна медична академія, лікувальна робота, кадри вищої кваліфікації.

Резюме. У роботі наведені підсумки діяльності клінічних кафедр Буковинської державної медичної академії за 2002 рік у м. Чернівці та в районах області. Відмічені досягнення і перспективи розвитку, а також визначена рейтингова оцінка з лікувальної роботи.

Буковинська державна медична академія (БДМА) Міністерства охорони здоров'я України (до 1997 року – Чернівецький державний медичний інститут) – сучасний вищий медичний навчальний заклад IV (найвищого) рівня акредитації. Заснований у 1931 році як II Київський державний медичний інститут (КДМІ), який у 1944 році дислокований у Чернівці й з жовтня 1944 року на базі другого КДМІ був створений Чернівецький державний медичний інститут. Буковинська державна медична академія має три медичних факультети, факультет післядипломної освіти, факультет бакалаврів та молодших медичних і фармацевтичних фахівців. В академії успішно готують спеціалістів різного фаху. Зараз в академії навчається більше 2800 студентів, 370–380 лікарів-інтернів, щорічно підвищують кваліфікацію 390–400 лікарів за 11 спеціальностями. Розпочалася перекваліфікація дільничних терапевтів та педіатрів у сімейні лікарі, тому в 2001 році в академії створена нова кафедра сімейної медицини. Професорсько-викладацький склад, що працює на 40 кафедрах, в тому числі на 23 клінічних, акумулює та розвиває сучасні напрями медичної наукової думки і практики охорони здоров'я. За роки незалежності України, особливо з 1994 року, для вирішення основних проблем з підвищення якості медичного обслуговування населення краю та прилеглих регіонів, у БДМА створена потужна інфраструктура – 23 клінічні кафедри, в які входить додатково 14 спеціальних курсів, розташованих у лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я м.Чернівці, відомчого підпорядкування з більш ніж 5000 ліжковим фондом. За роки незалежності почали створюватися сумісні з управлінням охорони

здоров'я обласної адміністрації спеціалізовані діагностично-лікувальні та профілактичні центри, що надають висококваліфіковану діагностичну та лікувальну допомогу населенню. Завдяки спільним зусиллям БДМА, управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації центри та клінічні кафедри обладнані сучасною апаратурою, в них концентруються профільні хворі. Це сприяє оптимізації навчального процесу, засвоєнню практичних навичок та підвищенню рівня лікувально-профілактичної допомоги населенню.

За роки незалежності в Україні прийнято вагомий пакет нормативно-правових актів, які регламентують процеси розбудови соціальної сфери забезпечення жителів краю якісною і доступною медичною допомогою. Найважливішими із них є Міжгалузева комплексна програма “Здоров'я нації на 2002-2011 роки”, Десять Національних програм у сфері профілактичної та клінічної медицини, крайові програми “Здоров'я буковинців” та “Здоров'я жителів гірських районів”.

На виконання цих програмних документів була направлена робота професорсько-викладацького складу, співробітників академії та лікувально-профілактичних закладів практичної охорони здоров'я.

Основними напрямками розвитку та реформування медичної допомоги – це введення сімейної медицини, втілення в життя державних програм, спрямованих на соціальний захист та якісне медичне забезпечення всіх верств населення.

За рейтинговими показниками результатів лікувальної роботи у 2002 році Буковинська державна медична академія посіла 7 місце серед 19 вищих медичних навчальних закладів та

закладів післядипломної освіти. У попередні роки у державному рейтингу академія посідала: 2000 році – 18 місце, у 2001 році – 14 місце.

Лікувальна робота академії здійснювалася за такими напрямками: підготовка та видання вченими академії інноваційних (методичних рекомендацій, нововведень, інформаційних листів) матеріалів, консультативна, лікувальна та методична робота у закладах практичної охорони здоров'я та оперативна активність співробітників кафедр, де повинні проводитися оперативні втручання.

Всього на клінічних кафедрах працюють 227 викладачів. Серед них 26 професорів та 87 доцентів. Науковий потенціал становлять 30 докторів наук, 183 кандидатів наук, невпинно зростає частка дипломованих вчених. Кожен рік академія надає путівки у велику науку 2–6 докторам та 25–29 кандидатам наук. За роки незалежності України підготовлено 30 докторів наук та 175 кандидатів наук майже з усіх галузей медицини.

Високий науковий потенціал дозволяє вченим БДМА визначити основні напрямки розвитку медичної науки. Завдяки їх щоденній сумлінній праці розроблено та отримано 208 деклараційних патентів на винаходи, видано 54 методичних рекомендацій та 111 інформаційних листів і 31 нововведення, внесені у державний реєстр галузевих нововведень. Цей науковий доробок широко впроваджується в роботу клінік м.Чернівці, в лікувально-профілактичних закладах районів області, багатьох областей України, Молдови, Росії та Білорусі.

Цінним здобутком наполегливої роботи вчених Буковинської державної медичної академії впродовж останніх 3-х років є 50 підручників та фундаментальних монографій, 129 навчальних посібників, що викликають значний інтерес не тільки вчених та студентів вищих медичних навчальних закладів, але і практичних лікарів Буковини та України. Результати наукового супроводу практичної охорони здоров'я широко віддзеркалюються в періодичній медичній літературі. Лише за останні три роки вченими БДМА опубліковано 1542 журнальні статті, із них 183 оприлюднено у зарубіжних виданнях; зроблено 2034 доповіді на наукових форумах різного рівня, зокрема 81 доповідь проголошена за межами України.

Висококваліфіковані фахівці БДМА визначають рівень лікувально-профілактичної допомоги населенню Буковини. Професори, доценти та досвідчені асистенти консультують у лікарнях, поліклініках, диспансерах, відомчих медико-санітарних закладах м.Чернівці.

Упродовж 2002 року науковцями академії проведено 143954 консультації хворих, що становить 644 консультації на одного клініциста академії, проти 576 у 2001 році. Кожен співробітник кафедр госпітальної хірургії, сімейної медицини, дитячої хірургії та факультетської хірургії, ЛОР та очних хвороб у 2002 році провів більше 1125 консультацій на рік. За цей період проведено 117038 консультацій у базових лікувальних установах, де розташовані клінічні кафедри; 22837 консультацій проведено в поліклініках, 9231 – у позабазових установах та 4197 консультацій у районах області.

Найкращих успіхів у проведенні консультативної роботи у 2002 році досягли кафедри госпітальної хірургії (зав. – проф. А.Г. Іфтодій), сімейної медицини (зав. – проф. С.В. Білецький), дитячої хірургії та стоматології (зав. – проф. Б.М. Боднар), факультетської хірургії, ЛОР та очних хвороб (зав. – проф. І.Ю. Полянський), загальної хірургії (зав. – проф. Ф.Г. Кулачек), нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім.С.М.Савенка (зав. – проф. В.М. Пашковський), акушерства, гінекології з курсом дитячої та підліткової гінекології (зав. – проф. О.М. Юзько), травматології, ортопедії та нейрохірургії (зав. – проф. І.М. Рубленік) та акушерства, гінекології та перинатології (зав. – проф. О.В. Кравченко).

У підвищенні рівня надання медичної допомоги населенню краю суттєве значення має те, що діяльність професорсько-викладацького складу БДМА не обмежується навчанням студентів. Викладачі клінічних кафедр беруть участь у проведенні передатестаційних циклів з внутрішніх хвороб, хірургії, акушерства і гінекології, нервових хвороб та інших. Професорсько-викладацький склад постійно працює над підвищенням рівня професійної майстерності практичних лікарів базових лікувально-профілактичних закладів, позабазових установ та районних лікарень. З цією метою планомірно проводиться науково-методична робота в лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я.

Вона систематично здійснювалася в базових установах та в районах області. Це проведення науково-практичних, патологоанатомічних конференцій, семінарів, рецензування історій хвороби, інформаційних повідомлень тощо. Упродовж 2002 року співробітниками клінічних кафедр організовано та проведено 344 науково-практичних та 183 патолого-анатомічних конференцій, 465 семінарів. Для проведення методичної роботи здійснено 361 виїзди у всі райони області, де організовано 133 науково-практичних

конференцій, 335 інформаційних повідомлень та клінічне рецензування 1446 історій хвороби.

За рівнем методичної роботи в базових закладах охорони здоров'я визнано кращими кафедри: травматології, ортопедії та нейрохірургії (зав. – проф. І.М.Рубленік), сімейної медицини (зав. – проф. С.В.Білецький), анестезіології, реанімації та урології (зав. – проф. В.М.Коновчук), пропедевтики дитячих хвороб (зав. – проф. Ю.М.Нечитайло), кардіології та функціональної діагностики (зав. – проф. В.К.Ташук).

Управління охорони здоров'я і ректорат академії особливе значення надавали розвитку медичної допомоги сільському населенню, адже область відноситься до аграрних регіонів. Методична робота в районах, у сільських дільничних лікарнях та в лікарських амбулаторіях переслідувала мету надання медичної допомоги хворим, здійснювалася методична допомога лікарям та молодшим спеціалістам. За показниками надання методичної допомоги медичному персоналу передньої ланки медичного забезпечення кращими були кафедри дитячої хірургії та стоматології, факультетської педіатрії та медичної генетики, госпітальної хірургії, шкірно-венеричних хвороб та туберкульозу, факультетської терапії.

Однією із важливих і пріоритетних галузей медицини є охорона материнства та дитинства, завдання якої чітко викладені в Національних програмах “Діти України” (1997–2005рр.) та “Репродуктивне здоров'я” (2001–2005рр.). Основними принципами цих програм є профілактична спрямованість та широка доступність медичної допомоги. Співробітники кафедр акушерства і гінекології з курсом дитячої та підліткової гінекології, а також акушерства, гінекології та перинатології вносять вагомий вклад у надання ефективної та якісної допомоги жінкам, дівчатам-підліткам та новонародженим. У 2002 році співробітниками цих кафедр була надана консультативна допомога 10772 пацієнткам у базових установах, 3880 жінкам – у жіночих консультаціях, 855 пацієнткам – у позабазових установах та 135 жінкам у сільських районах області. Всього консультативну допомогу отримали 15646 пацієнток міста та області. Упродовж року співробітниками цих кафедр виконано 770 складних оперативних втручань. Варто зауважити, що кількість післяопераційних ускладнень з кожним роком неухильно зменшується. Це стало можливим завдяки розробці нових методів оперативних втручань, зокрема малоінвазивних із залученням лапароскопічної техніки.

На трьох кафедрах педіатричного профілю упродовж року була надана консультативна допо-

мога в базових установах 11933 пацієнтам дитячого віку, в поліклініках міста консультативну допомогу отримали 2372 дітей, у позабазових установах – 745 пацієнтів та в районах області – 1506 пацієнтів.

Професорсько-викладацький склад кафедр терапевтичного профілю (госпітальної терапії та клінічної фармакології, кардіології та функціональної діагностики, клінічної імунології, алергології та ендокринології, нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М.Савенка, пропедевтики внутрішніх хвороб та туберкульозу) БДМА надав консультативну допомогу 52457 пацієнтам, із них: у базових установах – 36088 хворим, у поліклініках – 10564, в позабазових установах – 3821 пацієнтам, у районах області – 1480 хворим терапевтичного профілю.

Терапевтичні кафедри продовжували виконання програм: “Здоров'я літніх людей” (кафедра госпітальної терапії та клінічної фармакології, сімейної медицини), “Профілактика й лікування артеріальної гіпертензії в Україні” (кафедра кардіології та функціональної діагностики; пропедевтики внутрішніх хвороб), “Про комплексні заходи боротьби з туберкульозом” (кафедра шкірно-венеричних хвороб та туберкульозу), комплексної програми “Цукровий діабет” (кафедра клінічної імунології, алергології та ендокринології), “Про комплексні заходи щодо впровадження сімейної медицини в систему охорони здоров'я” (кафедра сімейної медицини та інші кафедри терапевтичного профілю).

Впровадження наукових розробок кафедр терапевтичного профілю дозволило покращити вивчення гіпертонічної хвороби. Велика робота проведена кафедрою кардіології та функціональної діагностики з діагностування та лікування хворих на гострий інфаркт міокарда. Кафедра завершує створення реєстру розвитку та перебігу різних форм ішемічної хвороби серця в окремому геофізичному регіоні – Північній Буковині – з характерними для нього клімато-екологічними особливостями з метою профілактики гострого інфаркту міокарда.

Аналіз показників діяльності терапевтичних кафедр свідчить про значний доробок співробітників щодо зниження летальності та покращання діагностики захворювань.

Важливий внесок у поліпшення медичної допомоги населенню міста та області зробили кафедри хірургічного профілю. Щорічно лікується хірургами більше 10000 пацієнтів. Співробітники клінічних кафедр, де проводяться оперативні втручання, виконали в 2002 році 5954 операцій. У 2002 році хірургічна активність на

базах БДМА дещо знизилася, але кількість ускладнень – зменшилася. Серед всіх оперативних втручань, що виконуються в Чернівцях, 35,1% виконують співробітники хірургічних кафедр, або беруть у них участь. Успіхам сприяє наукова робота та винахідницька діяльність, яка систематично проводиться на клінічних кафедрах, де виконуються оперативні втручання.

Підбиваючи підсумки роботи професорсько-викладацького складу клінічних кафедр та органів практичної охорони здоров'я за 2002 рік була зроблена рейтингова оцінка доробку кожної кафедри. Кращими за загальною оцінкою лікувальної роботи визнані кафедри: дитячої хірургії та стоматології (зав. – проф. Б.М.Боднар), госпітальної хірургії (зав. – проф. А.Г.Іфтодій), травматології, ортопедії та нейрохірургії (зав. – проф. І.М.Рубленік), факультетської педіатрії та медичної генетики (зав. – проф. Т.В.Сорокман), факультетської хірургії, ЛОР та очних хвороб (зав. – проф. І.Ю.Полянський), сімейної медицини (зав. – проф. С.В.Білецький), загальної хірургії (зав. – проф. Ф.Г.Кулачек), акушерства й гінекології з курсом дитячої та підліткової гінекології (зав. – проф. О.М.Юзько), шкірно-венеричних хвороб та туберкульозу (зав. – доц. О.І.Денисенко), нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М.Савенка (зав. – проф. В.М.Пашковський).

Наведені основні показники діяльності клінічних кафедр академії свідчать про значний внесок співробітників БДМА в охорону здоров'я дитячого і дорослого населення міста та області. Проте, в діяльності клінічних кафедр, вчених академії залишаються вузькі місця. В області продовжується складна демографічна ситуація – низька народжуваність та значні репродуктивні втрати у сім'ях дітородного віку. Вимагає покращення

профілактична спрямованість лікувальних заходів академії, профілактика вродженої та спадкової патології, проблеми медичної етики, популяризації медичних знань та ін. Потужний та постійно зростаючий кадровий науковий потенціал (47 докторів та 263 кандидати наук) академії готовий до покращення надання медичної допомоги всім верствам населення краю, прагне зробити її доступною та наблизити до конкретного хворого, забезпечити високий технологічний рівень лікування та реабілітації хворих.

ЛЕЧЕБНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ БУКОВИНСКОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ МЕДИЦИНСКОЙ АКАДЕМИИ В 2002 ГОДУ

В.П. Пишак, А.И. Грушко, И.Ф. Баранецкий, И.Й. Сидорчук

Резюме. В работе подведены итоги деятельности клинических кафедр Буковинской государственной медицинской академии за 2002 г. в г.Черновцы и в районах области. Отмечены достижения и перспективы развития, а также определена рейтинговая оценка по лечебной работе.

Ключевые слова: Буковинская государственная медицинская академия, лечебная деятельность, кадры высшей квалификации.

MEDICAL ACTIVITY OF BUKOVINIAN STATE MEDICAL ACADEMY IN 2002 YEAR

V.P. Pishak, O.I. Grushko, I.F. Baranetsky, I.Y.Sydorchuk

Abstract. The results of the activity of the clinical departments of Bukovinian State Medical Academy for 2002 in the city of Chernivtsi and in the Chernivtsi region are dealt with in the paper. The achievements and perspective development are marked and the rating value of the medical activity is also defined.

Key words: Bukovinian State Medical Academy, Medical activity, highly qualified staff.

**Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)
The Health Board of the Chernivtsi State Regional
Authority (Chernivtsi)**

Clin. and experim. pathol. – 2003. – Vol.2, №1. – P.123–126.

Надійшла до редакції 18.02.2003